A°. 1838. N°. 33.

DONDERDAG DEN 26sten APRIL.

JE MAINTIENDRAI

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 24 April 1838.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal van den 19den dezer, No. 477 | 433, is de Heer ABRAHAM VAN MEERTEN, *Griffier bij het Geregtshof* alhier, geassumeerd tot *Lid van den Raad van Administratie van het Pensioen-Fonds der Ambtenaren*, in plaats van den met buitenlandsch verlof afwezigen Heer Mr. H. R. HAIJUNGA.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 25 April 1838.

Bij resolutie van heden, No. 486 | 446, heeft Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal aan het minderjarig vrijgeboren Kind van wijle de vrijgelatene EMELIA van CAMERON, FREDERIK WILLEM HENDRIK, den familie-naam van VAN ZUTPHEN verleend.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 18den dezer, de Engelsche Sloep *Sylph*, Kapt. G. Caple, van Demerary.

Den 19den, de Nederl. Sloep *Ludolph en Constant*, Kapt. F. G. Strong, van Coronie, hebbende 4 dagen reis; Passagiers: B. H. Boelter, H. S. Böhm en E. Ferrier, benevens een bediende.

Idem, de Nd. Am. Brik *Charles*, Kapt. J. Rowe, van Boston, hebbende 26 dagen reis.

UITGEKLAARD TE *COPPENAME*.

Den 14den dezer, het Schip *Catharina Jacoba*, Kapt. J. J Brouwer, naar Rotterdam, geladen met 249 stuks balken en kromhouten, als: *Ansura*, *Bolletrie*, *Bijlhout*, *Groenhart*, *Krapat*, *Matagne*, *Peto* en *Purperhart*, voor rekening van het Gouvernement.

ADVERTISSEMENTEN.

Particuliere West-Indische Bank.

PARAMARIBO, *den 23 April 1838.*

Nademaal bij de Hoofddirectie der Particuliere West-Indische Bank, om rede aan haar daartoe moverende, is besloten, om al de thans in omloop zijnde Bankbilletten ad *f* 1 (*Eenen Gulden*,) in te wisselen; zoo wordt daarvan, bij deze, kennis gegeven, aan elk en een iegelijk dien zulks zoude mogen aangaan; — met vrijlating aan allen, die in het bezit daarvan mogten zijn, dezelven, *zoo spoedig doenlijk* bij de Bank, voornoemd, tegens Billetten van ander kaliber, in te ruilen, ten welken einde een peremptoir termijn wordt toegestaan, *van HEDEN af tot en met den eersten Julij e. k.*, na verloop van welken termijn, de bedoelde billetten *van Eenen Gulden* niet meer zullen worden aangenomen.

Op last van de Hoofddirectie der Particuliere West-Indische Bank,
De Secretaris,
N. G. VLIER.

SURINAAMSCHE MAATSCHAPPIJ VAN *WELDADIGHEID*.

Het HOOFD-BESTUUR dezer Maatschappij het houden eener Openbare Vergadering tot het doen van het verslag over den jare 1837, hebbende vastgesteld tegens Vrijdag den 11den Mei eerstkomende, heeft de eer ter kennisse van het algemeen en van derzelver Leden in het bijzonder te brengen, dat deze Vergadering zal plaats hebben des morgens ten *half negen* uren, in het Kerkgebouw der *Evangelische Luthersche Gemeente* alhier.

Het HOOFD-BESTUUR voornoemd, noodigt zoo wel de Leden dezer Maatschappij als de overige Ingezetenen dezer plaats ten vriendelijkste uit, de Vergadering bij te wonen, en door eene talrijk opkomst, den luister dier plegtigheid te verhoogen.

Paramaribo den 25 April 1838.
De Algemeene Secretaris,
P. VOS.

(17646) Al de genen welke vermeenen deugdelijke vorderingen te hebben, ten lasten den Boedel wijlen den Generaal Majoor A. DE VEER, worden mits deze opgeroepen, om vóór of uiterlijk op den 15den der aanstaande Maand, hunne Rekeningen in blanco in te zenden bij den eersten ondergeteekende, ten einde na accoord bevinding, betaling te erlangen, en die genen welke schuldig zijn, betaling te komen presteren.

Paramaribo den 23 April 1838.
C. L. DE VEER.
G. S. DE VEER.

HARMONICA.

9de Concert.

Op HEDEN den 26sten April 1838.
(17667)

(17642) ☞ De VERLOTING van diverse *VOORWERPEN* door de ondergeteekenden, zal plaats vinden *HEDEN AVOND* te 7 uren precies, in het Koffijhuis van den Heer JOSEPH EMANUELS. — Zij verzoeken aan de Inteekenaars het bedrag van de door hun geteekende loten, tegen *heden namiddag* ten *vier* uren te voldoen, terwijl van het tegenovergestelde geval, de loten zullen vervallen en daarover worden beschikt.

Paramaribo den 26 April 1838.
JOHN GARDNER & Co.

(17651) W. H. LANS is voornemens voor *een jaar tijds* de Kolonie te verlaten.

(17608) B. MOODY, *M. D.*, vertrekt. *Neder-district Nickerie, 29 Maart 1838.*

Mengelwerk.

OVER WELVOEGELIJKHEID, (het *Decorum*), IN DE VERKEERING.

De *Welvoegelijkheid* maakt een zeer belangrijk stuk der wereldkennis uit; zij bestaat in het wel in acht nemen van de betrekkingen der personen, der zaken, van tijd en van plaats. Gezond verstand leert dezelve kennen; goed gezelschap leert dezelve in acht nemen, (mits dat men in den leerling opmerkzaamheid en de zucht om te behagen onderstelle); en de wijsheid prijst de inachtneming daarvan ten sterkste aan.

Zoo gij met eenen Koning spreken moest, behoordet gij even zoo ongedwongen en onbeschroomd te zijn, als wanneer gij met uwen Kamerdienaar spreekt, en evenwel moest iedere oogopslag, ieder woord, elke beweging, den hoogsten eerbied uitdrukken. Hetgeen jegens anderen, die beneden u zijn, welvoegelijk en gepast ware, zou ongerijmd en onvoegzaam zijn jegens eenen persoon, die zoo hoog boven u verheven is. Dan moet gij niet eer spreken, dan nadat gij aangesproken zijt. Gij moet het onderwerp des gespreks opvatten, en zelf geen in het midden brengen. Gij moet zelfs zorg dragen, dat het ter bane gebragte onderwerp u niet tot iets onvoegzaams verleide. De kunst bestaat daarin, dat men hetzelve, zoo het mogelijk is, op eene zijdelingsche fijne vleijerij brenge; en door zulke deugden in anderen te prijzen, waarin de Vorst meent uit te munten, of gehouden wil zijn uittemunten.

Bijna dezelfde voorzigtigheid heeft men noodig jegens Staatsdienaars, Generaals enz., die verwachten, dat men hen omtrent met denzelfden eerbied, als hunne Heeren bejegene; en zekerlijk zijn zij het dikwijls niet minder waardig. — Nogtans heeft er dit onderscheid plaats, dat men met hen een onderhoud mag aanvangen, wanneer het gesprek van hunne zijde mogt stilstaan; mits dat men zorg drage, om het niet op onderwerpen te brengen, waarover zij niet gevoegelijk kunnen spreken, of anderen kunnen hooren spreken.

In deze beide gevallen zouden zekere houdingen en gebaren zeer onwelvoegelijk zijn, omdat zij te gemakkelijk, en bij gevolg oneerbiedig zijn. Indien gij b. v. de handen over elkander in den boezem steken, met uwe snuifdoos draaijen, met de voeten trappelen, of op uw hoofd krabben wildet, enz., zou zulks ten uiterste onbeschoft zijn, dewijl het in generlei gezelschap welvoegelijk is. De groote zwarigheid in zulke gevallen, die toch door opmerkzaamheid en gewoonte zeer wel te overwinnen is, bestaat daarin, dat men eene volkomene inwendige gerustheid met een' volkomenen uiterlijken eerbied wete te vereenigen.

In gemengd gezelschap met uwes gelijken, (want in gemengd gezelschap zijn in een' zekeren trap allen elkanderen gelijk), wordt meer gemaks en vrijheids vergund; doch ook deze heeft hare palen binnen de grenzen der welvoegelijkheid. Daar is zekere eerbied voor de zamenleving een noodig vereischte. Bescheiden moogt gij uwe eigene stof tot het onderhoud opwerpen. Maar draag zorg, dat gij, volgens het *Fransche* spreekwoord, »in »het huis des gehangenen van geenen strop »spreek!" — Uwe woorden, gebaren en houdingen hebben daar meer vrijheids, maar toch niet zonder bepaling. Gij kunt naar goedvin-

den de handen in den zak steken, een snuifje nemen, en naar gelegenheid staan of zitten of omwandelen: maar nalatigheden zult gij u zelven daar ook niet veroorloven en nog minder onbetamelijkheden.

Deze zoo ten uiterste innemende *ongedwongenheid* in houding en gedrag verschilt zeer veel van nalatigheid en onachtzaamheid; zij beduidt slechts zoo veel, dat men niet zoo stijf, bloode, verlegen en beschaamd zijn moet als een boeren lummel, en als lieden, die nooit in goed gezelschap geweest zijn. Maar tot dezelve wordt vereischt eene groote oplettendheid op, en gemoedelijke waarneming van, het welvoegelijke. Alles, wat men onderneemt en spreekt, iedere opslag van het oog en elke beweging, moet een' ligten trek van ongedwongenheid en zorgelooze bevalligheid hebben.

In gemengd gezelschap moet men zich ook, op verschillende wijzen, tot lieden van onderscheidenen ouderdom en verschillend geslacht wenden. Personen van zekere jaren, of van zekere waardigheid en achtbaarheid, moet gij niet over uwe pleizier-partijen, of met boertertjen, met kleinigheden en kluchten, onderhouden. Zij verwachten met regt van jonge lieden eene zekere mate van achting. Gij moet jegens hen wel even zoo ongedwongen, als bij lieden van uwe eigene jaren, zijn: maar deze ongedwongenheid moet zich, in de wijze *hoe*, van de andere onderscheiden; zij moet meer eerbieds uitdrukken, en het wordt zeer wel opgenomen, wanneer men hen, door een bescheiden gelaat, op eene goede manier bemerken laat, dat men van hen wenscht te leeren: dat is vleijend voor den ouderdom, en stelt dien eenigzins schadeloos daarvoor, dat hij niet meer in staat is, om aan het gesnap en de vrolijkheid der jeugd deel te nemen.

Betoon der Vrouwen altijd eene zekere mate van eerbied en oplettendheid; haar geslacht heeft door het regt van verjaring daarop aanspraak, en het is een van de pligten der welvoegelijkheid. Voeg daarbij een opgeruimd gelaat, en eene zekere luchtige vrolijkheid, die evenwel binnen hare palen blijven moet. Maar ook hier hebt gij onderscheid van rang, jaren en omstandigheden in acht te nemen. Met eene aanzienlijke Dame van vijftig jaren moet men niet zoo dartelen, als met een jong levendig meisje van achttien: jegens de eerste moet eerbied en ernstige scherts, — indien ik deze twee woorden bij elkander voegen mag, — het gesprek besturen; — de laatste vergeeft dikwijls zelfs moedwillige kortswijl gaarne.

Een ander gewigtig stuk der welvoegelijkheid, waarop men zelden genoegzaam acht geeft, is, dat men niet, met zijne eigene luim, welke men medebrengt, tegen iederen, zonder onderscheid, moet aanstooten, maar de luim, de stemming van het gezelschap behoort optemerken en aantenemen. Zoudt gij, b. v., al waart gij nog zoo vrolijk, wel heengaan, en den Graaf van ......, den Minister van ....., den ......*schen* Afgezant, den geleerden en geachten ......, of eenen ander van een deftig en ernstig karakter, of die op dat tijdstip bedroefd was, een straatliedje voorzingen, of grappen vertellen? Ik geloof neen; gelijk gij zelf ook, aan den anderen kant, wanneer gij in eene kwade luim zijt, niet naar den kleinen poetsemaker ...... gaan zult, om daar uwe leed te beweenen. Hebt gij geen vermogen, om uwe luimen te bedwingen, zoek dan dezulken voor uwe verkeering, die zoo na mogelijk met u gelijk gestemd zijn.

Een luid gelach strijd tegen het welvoegelijke; want het is slechts het luidruchtig getuigenis van het gemeen wegens een nietsbeduidend ding. Eenen Man van de wereld *ziet* men wel dikwijls, maar *hoort* men zelden lagchen. Niets is strijdiger tegen welvoegelijkheid, dan alle grove scherts, en allerlei dadelijke stoeijerijen, die dikwijls zeer ernstig gevolgen hebben. Worstelen, stooten, elkander dingen naar het hoofd smijten, is een spel, dat alleen het gemeen past: »*Giuoco di mano, Giuoco di villano!*" — »*Met de vuisten spelen de Boeren!*" Dit is een goed spreekwoord onder de weinige echt *Italiaanschen*.

Beslissende uitspraken zijn voor alle anderen in jonge lieden beleedigend en tegen de welvoegelijkheid. Dezen moesten zich zelden het aanzien geven, als of zij iets beweerden, en dan daar altijd verzachtende uitdrukkingen bij gebruiken. B. v.: »Wanneer het mij vergund »is, zoo te zeggen;" — »ik zou veeleer den»ken, indien ik het wagen mag, mijn gevoe»len te zeggen;" enz. Woorden, die de wijze en manier verzachten, maar geenszins de gronden opgeven of verzwakken. Lieden van hoogere jaren verwachten deze mate van achting, en hebben daarop aanspraak.

Ook jegens de geringste lieden is er eene welvoegelijkheid in acht te nemen; een beschaafd Man neemt dezelve waar jegens zijne bedienden, en zelfs jegens de bedelaars op de straat. Hij beschouwt hen als voorwerpen van medelijden, maar niet van versmading, spreekt tot geene van beiden op een' ruwen toon, maar bestraft de eenen koelbloedig, en wijst de anderen vriendelijk af. Er is geene gelegenheid mogelijk, waarin een ruwe toon den beschaafden Man wel staan zou.

Welvoegelijkheid is slechts een gelijkluidend woord met *goede zeden*, en strekt zich uit tot alle betrekkingen des levens: zij bevat het betamelijke in zich; om haar volkomen te maken, behooren de bevalligheden haar te vergezellen; deze maken ons bekwaam, om datgene op eene behagelijke, aangename wijze te doen, hetwelk de welvoegelijkheid wil gedaan hebben. De welvoegelijkheid is de pligt van ieder' Mensch; beschaafdheid en de bevalligheden versieren haar; en deze allen geven iederen Mensch aangenaamheid en genoegen.

ZWEMKUNST DER NEGERS.

Alle Negers welke aan den oever der Atlantische zee en van groote rivieren wonen, zijn zeer bekwaam in de zwemkunst: mannen, vrouwen en kinderen spelen op duizenderlei wijzen in het water, en schijnen zich in hetzelve even zoo wel te bevinden als de visschen.

Het is een zeer aangenaam schouwspel, wanneer men jonge negerinnetjes, van tien tot twaalf jaren oud, zich in de zee ziet baden. Hare vrolijke luimen, hare opgeruimdheid, de looze streken, die deze kinderen elkanderen spelen, zijn onuitputtelijk, en men moet hare behendigheid en bekwaamheid bewonderen.

Men moet haar zich zelven zien baden: zij spelen dan onder elkanderen de aangenaamste, aardigste spellen: nu klouteren zij elkander op den hals, op de schouderen of op den rug, dan duiken zij naar beneden en blijven zeer lang onder het water, zwemmen daar onder voort, komen ver van de plaats, daar zij onder doken, weder te voorschijn, roepen hare gezellimetjes, duiken nogmaals naar beneden, en bevinden zich kort daarna midden onder degenen, die haar te voren geroepen hadden.

De bekwaamheid der Negers, om het zeer lang onder het water te kunnen uithouden, begunstigt ook hunne behendigheid in het stelen; op deze wijze naderen zij de schepen en vaartuigen, die men niet naauwkeurig bewaart, sluipen in dezelve stil binnen, stelen wat hun aanstaat, nemen het met zich, verwijderen zich, en komen op eenen verren afstand aan den oever te voorschijn.

Deze onverschrokkene en bekwame zwemmers bewijzen echter veelmalen ook zulke diensten, die zij alleen in staat zijn te doen.

Wanneer de Zee onstuimig is, dan breken zich de golven onophoudelijk aan den sluitboom, of de groote Zandbank van den *Senegal*, en aan den oever met verbazende woede; de stooting dezer golven is zoo geweldig, dat wanneer zij zich gebroken hebben, zij te rug kaatsen, en zich in een wit schuim meer dan drie voeten hoog verheffen; dit woeden en bruisschen neemt eene streek van meer dan honderd roeden in; men kan als dan niet alleen niet over den boom komen, maar men durft niet eens den oever in eene Praauw naderen.

Ondertusschen vereischt nogtans de nood somtijds, dat men een bevel of order op de Reede brenge, of narigten van het een of ander vaartuig of schip, het welk uit *Frankrijk* aankomt, moet overnemen of ontvangen.

In zulke gevallen nemen het de onverschrokken Negers op zich, om zich naar de Reede te begeven.

Men doet de brieven in eene vast toegemaakte *bouteille* of flesch, die men den Neger om den hals hangt. Deze kleedt zich geheel naakt uit, stort zich van den oever in dezen afgrond en draaikolk van woedende en schuimende golven neder, die wel dertig voet hoog over hem heen gaan; hij zwemt midden door dit verschrikkelijk bruisschen en woeden der baren heen, men geeft naauwkeurig op hem acht, men ziet hem met ongerustheid na; er verloopt een vierde van een uur, eer hij weder te voorschijn komt; men is in vrees dat hij er het leven bij ingeschoten zal hebben; doch eindelijk smaakt men het genoegen, dat men hem een vierde van een mijl van den oever zwemmen, en zijne koers naar het vaartuig, het welk men hem heeft aangewezen, nemen ziet. Hier komt hij aan, voert, het geene hem is opgedragen, uit, en het duurt niet lang, of hij reist weder af, en slaat den zelfden weg, door de golven heen, in, dien hij te voren genomen had.

Golberrij heeft meermalen de Negers deze gevaarlijke reis zien ondernemen, en zou men het wel kunnen gelooven, dat zij voor eenen Dukaat dezen weg heen en weder afleggen?

GROOTE KLOKKEN.

De groote Klok te Peking in China, is, naar de opgave van eenen reisbeschrijver, 2 manslengten hoog, en heeft een diameter van 10½ ellen. Ook in Duitschland vindt men groote Klokken. Voor de grootste wordt gehouden die op de St. Stephanus-kerk te Weenen, welke Keizer Josephus I. in 1711, door den geschutgieter Stichamer, uit allerlei op de Turken veroverd geschut liet gieten. Zij is ruim 10 voeten hoog, weegt, zonder den klepel, 36400, met denzelven 36728 pond. De hefboom, waaraan zij hangt, weegt 8200 pond, en de geheele zwaarte der Klok met den toestel bedraagt 51328 pond. Hierop volgt de Klok, *Susanna* genoemd, op de Koninklijke Hof- en Domkerk te Berlijn, wegende 27600 pond. Zij heeft ongeveer 14½ ellen omtrek, en kan, zoo men wil, op een afstand van 4 uren gehoord worden. De vierde is die der Elisabeths-kerk te Breslau, welke eene zwaarte heeft van 22400 pond. De vijfde is die der Munster-kerk te Straatsburg. Deze weegt 20400 pond, en is der groote Klokkenversmelting van Robespierre gelukkig ontsnapt.

DE VERVOLGDE KRIJGSKAS.

Wanneer onder Lodewijk XV. Rijssel belegerd werd, sprak een Officier den Oorlogsbetaalmeester Heron aan, toen deze zijn huis uittrad, en verzocht om betaling der achterstallige soldij. Heron haalde een paar daalders uit zijn zak, en zeide: »Zie daar, dat »is thans de geheele Kas!" De officier, zich door deze onwaarheid beleedigd vindende, gaf bevel aan een' schildwacht zijner kompagnie, die voor Heron's huis zijn post had, om dezen overal te volgen, wijl hij de geheele krijgskas bij zich had. De schildwacht gehoorzaamde en volgde Heron de geheele stad door, zoo dat deze eindelijk gedwongen werd, den Officier te vreden te stellen.

STRIJD OM DEN VOORRANG.

Een struikroover en een schoorsteenvegersjongen werden in Engeland te zamen ter doodstraffe geleid. De wel gekleede roover koos de beste plaats op de kar, en hoorde met aandacht naar het gesprek des geestelijken, die bij hem zat. Eindelijk drong de schoorsteenveger ook voorwaarts. »Weg, smeerlap!" zeide de roover, »blijf daar gij behoort, en laat u »zoo veel niet voorstaan." — »Ik heb," hernam de jonge, »even veel regt om hier te zitten »als gij. De kar is niet voor u alleen;" en hij duwde, bij deze woorden, zijnen reisgenoot ter zijde.

Te Paramaribo, bij J. J. ENGELBRECHT.